

Universitatea BIOTERRA din București

PROCEDURA pentru asigurarea educației incluzive în cazul studenților Universității Bioterra din București cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale

I. Introducere. Definirea conceptelor.

Conceptul de **"dizabilitate"** este utilizat pentru a desemna un fenomen multidimensional care rezultă din interacțiunea dintre oameni și mediul lor fizic și social. Persoanele cu dizabilități includ persoanele care au deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale pe termen lung care, în interacțiunea cu diverse bariere, le pot împiedica participarea deplină și efectivă în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți.

Cerințele educaționale speciale (CES) sunt definite ca nevoi educaționale complementare obiectivelor generale ale învățământului, ce solicită o abordare adaptată particularităților individuale sau celor caracteristice unei dizabilități sau dificultăți de învățare.

Studenții cu dizabilități necesită adesea servicii specializate și sprijin pentru a asimila conținutul predat. În cadrul Universității Bioterra din București (U.B.d.B.), serviciile pentru studenții cu CES și/sau dizabilități sunt o responsabilitate colectivă, a întregii comunități academice. Pentru sprijinirea și implementarea măsurilor integrate de asigurare a educației universitare incluzive și de calitate pentru studenții cu dizabilități sau cu cerințe educaționale speciale, se vor implica cadrele didactice, Departamentul de Specialitate cu Profil Psihopedagogic (DSPP), Compartimentul de Orientare Profesională a studenților (COPS) precum și studenți voluntari.

II. Etapele asigurării educației incluzive de calitate pentru studenții cu dizabilități și/sau CES din cadrul U.B.d.B

Pentru asigurarea educației universitare incluzive de calitate pentru studenții cu dizabilități și/sau CES din cadrul U.B.d.B, se propune respectarea următorului proces de parcurs:

Etapa 1. Identificarea nevoilor educaționale, evaluare psihopedagogică și consiliere individuală.

Responsabilitatea este a studentului de a identifica nevoile sale; declararea dizabilității este un act voluntar; studentul are dreptul, în orice situație, la confidențialitate.

Pentru a obține adaptările, studenții trebuie să solicite:

- completarea la înscrierea în facultate sau pe parcursul studiilor, opțional și la cerere, a unei fișe individuale de declarare a dizabilității/cerințelor educaționale speciale (Anexa I);
- întâlnirea cu îndrumătorul/tutorele/ consilierul din cadrul COPS.
- La COPS sunt încurajați să vină: - studenții cu nevoi speciale de învățare pentru a beneficia de consiliere în vederea soluționării acestor nevoi; - elevii de liceu cu dizabilități care caută informații despre condițiile pe care facultățile din cadrul UBdB le vor asigura dacă devin studenți.
- Studentul cu nevoi speciale este încurajat să participe la:
 - consultații de specialitate și consiliere individuală, pentru a reduce stresul academic și psihologic, precum și pentru evaluarea capacităților și limitelor studentului, pentru a putea implementa practici eficiente;
 - consiliere și asistență psihopedagogică pentru stabilirea nivelului de cunoștințe la care se situează studentul, în raport cu nivelul de școlarizare, stabilirea nivelului de intensitate a sprijinului necesar pentru a face față cerințelor curriculumului, identificarea strategiilor de învățare pe care studentul le aplică precum și în vederea depistării tulburărilor de învățare;
 - consiliere vocațională.

Prima etapă se finalizează prin descoperirea cazurilor de dizabilitate și înregistrarea lor.

Etapa 2. Analiza nevoilor și recomandări pentru adaptări specifice

Pentru analiza nevoilor va fi solicitată documentația dizabilității pentru a putea stabili adaptările potrivite. După primirea documentației, se va efectua o evaluare pentru fiecare

student în parte, prin care se va stabili dacă există o barieră de acces și care este aceasta precum și dacă există adaptări pe care universitatea le poate oferi pentru a ajuta la înlăturarea acestei bariere. După ce a fost examinată documentația aferentă, comisia COPS din fiecare facultate a U.B.d.B va transmite recomandări studentului, îndrumătorului de an/tutorelui de an/consilierului, dar și măsurile de luat, în funcție de nevoile studentului, pentru adaptările necesare asigurării accesibilității și incluziunii lui.

Personalul din cadrul COPS va pune în aplicare acomodarea studentului și va comunica direct cu acesta pentru a se asigura că nevoile acestuia sunt îndeplinite. Se vor asigura, de asemenea, adaptări/acomodări pentru dizabilități temporare, cum ar fi fracturile, traumele severe sau noile diagnostice cu consecințe care schimbă viața, cum ar fi cancerul. Pentru analiza de nevoi se vor implica cadre didactice și comisiile COPS din facultăți.

Etapa 3. Implementarea recomandărilor, măsurilor propuse

Cadrele didactice, comisia COPS de la nivelul universității și consilierul din cadrul COPS vor asigura suport studentului pe tot parcursul anului universitar.

Pentru sprijinirea studenților cu dizabilități și/sau CES vor fi avute în vedere următoarele **măsuri generale**:

- asigurarea de servicii speciale pentru fiecare tip de dizabilitate în parte;
- oferirea de consiliere educațională, didactică și psihopedagogică studenților cu dizabilități;
- asigurarea accesibilității în toate spațiile universității, spații de învățământ, spații administrative, spații de cazare, masă și lectură;
- asigurarea comunicării dintre studenții cu dizabilități și cadre didactice, în vederea implementării măsurilor educaționale specifice;
- oferirea de sprijin în integrarea studenților cu nevoi speciale, prin punerea la dispoziția acestora a tehnologiilor de asistare precum și prin adaptarea metodelor de predare și evaluare în funcție de tipul și gradul de deficiență;
- prezența unui student voluntar din UBdB – vor fi încurajați studenții voluntari din cadrul UBdB să se implice în incluziunea socială a studenților cu nevoi speciale în spațiile de predare - învățare.

Măsurile specifice cuprind:

a) pentru studenți cu dizabilitate vizuală gravă:

- acces la curriculum/ resurse educaționale/ adaptări posibile (timp prelungit pentru examen, materiale de învățare în diferite formate, mai mare autonomie în învățare);
- adaptări anticipatorii (descrierea materialului vizual, demonstrarea modului de utilizare a echipamentelor, discutarea temelor și a termenelor de respectat);
- suport social-la nivelul stimei de sine -aprecieri, dezvoltarea relațiilor sociale;
- la nivelul informației - sugestii și recomandări privind gestionarea dificultăților;
- la nivel relațional - relații interpersonale;

b) pentru student cu tulburări specifice de învățare (dislexie, disgrafie, disortografia, discalculie):

- utilizarea de strategii, resurse (în special tehnologii) și de instrumente compensatorii (texte în format digital accesibil, tabele și formule, vocabular digital, hărți conceptuale și mentale, după caz);
- introducerea de măsuri de dispensare (intervenții care permit studentului să nu efectueze anumite servicii care, din cauza tulburării, sunt deosebit de dificile și care nu îmbunătățesc învățarea);
- forme adecvate de verificare și evaluare a examenelor - se vor asigura timp suplimentari;
- consiliere psihopedagogică;
- consiliere didactică;

c) pentru studenți cu dizabilități auditive DHH (deaf and hard-of-hearing):

- oferirea suportului de curs/seminar anterior activității didactice;
- prezentarea termenilor, conceptelor, denumirilor, numelor proprii etc. (fie pe tablă, fie într-o imagine) anterior și separat, pentru ca studentul DHH să se familiarizeze cu acestea;
- prezența unui asistent care să ia notițe în timpul activității didactice;
- minimalizarea surselor de zgomot, distragere, suprapunere;
- oferirea de consultații, tutoriat, feedback la teme/ referate;

d) pentru studenții cu TSA (Tulburarea din Spectrul Autismului) și ADHD (Tulburare hiperactivă cu deficit de atenție):

- transmiterea de materiale (slide-uri, articole, capitole) înainte de prezentare;
- diferite strategii de predare, activități interactive, videouri, joc de rol cu multe exemple dacă este posibil;
- materialele printate vor include diagrame, grafice și tabele pentru o structurare cât mai bună a informației;

- sarcinile complexe se vor împărți în sarcini mai simple și se vor descrie câțiva pași necesari pentru implementarea lor;
- se va acorda șansa studenților să adreseze întrebări pe măsură ce sunt parcurse materialele;
- se va acorda timp suplimentar pentru rezolvarea unor sarcini, cerințe de examen adaptate;
- se va oferi feedback constant studenților, vor fi recunoscute eforturile lor - feedback constructiv acolo unde este cazul;
- crearea unui mediu incluziv în sala de curs/seminar;
- se vor stabili reguli pentru orele de seminar și curs;
- comunicare deschisă cu studenții și încurajarea acestora să solicite suport profesional.

e) pentru studenții cu dizabilități fizice/motorii:

- locuri de parcare;
- rampe de acces în clădirile UBdB;
- trotuare adaptate;
- accesibilizarea mediului de lucru; studenții fără dizabilități, pot fi resurse și parte în procesul integrării studenților cu dizabilități fizice, ei putând contribui la aspecte ca: deschiderea, toleranța și acceptarea studenților cu dizabilități, relaționare și comunicare cu aceștia, ajutorul, când este cazul, în deplasarea unor astfel de studenți cu dizabilități fizice, implicarea lor în activități cu studenți cu dizabilitate, informarea și înțelegerea nevoilor acestora, nevoi specifice tipului de dizabilitate.

Etapa 4. Evaluare semestrială.

Studenții cu dizabilități și CES vor fi invitați să completeze un chestionar de autoevaluare și evaluare (Anexa 2) la finalizarea semestrului. Chestionarul va urmări să evalueze dificultățile întâmpinate de aceștia și să sugereze modalități de optimizare a serviciilor.

Prezenta procedură a fost aprobată în ședința din
data de

Întocmit de prof. univ. dr. Mariana Iancu

Anexa 1

Universitatea BIOTERRA din București

Fișă individuală de declarare a dizabilității/cerințelor educaționale speciale

Numele și prenumele studentului:

Facultatea:

Anul de studiu:

Adresa de e-mail/telefon:

Data:

Declar că sunt o persoană cu dizabilitate:

- a) vizuală gravă.....
- b) cu tulburări specifice de învățare (dislexie, disgrafie, disortografia, discalculie).....
- c) cu dizabilități auditive DHH (deaf and hard-of-hearing).....
- d) TSA și ADHD.....
- e) dizabilități fizice/motorii.....

Declar că sunt o persoană cu boli cronice grave.....

.....

Declar că am următoarele cerințe educaționale speciale.....

.....

Semnătura studentului,

ANEXA 2

Universitatea BIOTERRA din București

Chestionar de autoevaluare și evaluare a studentului cu dizabilități și/sau CES

Numele și prenumele studentului:

Facultatea:

Anul de studiu:

Adresa de e-mail/telefon:

Data:

Sunt student cu dizabilitatea/CES.....

.....

Am parcurs următoarele recomandări, măsuri de educație incluzivă, în vederea adaptării/acomodării la procesul educațional din U.B.d.B.....

.....

.....

Am întâmpinat următoarele dificultăți în adaptarea/acomodarea mea la procesul educațional din U.B.d.B.....

.....

Sugerez următoarele modalități de optimizare a serviciilor în vederea educației incluzive:

.....

.....

Semnătura studentului,